Programación Docente de REPERTORIO ORQUESTAL FAGOT I-IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA REPERTORIO ORQUESTAL FAGOT I-IV

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN							**ITINERARIO**	FAGOT
CARÁCTER	B) Obrigatoria							**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA							**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3					**Observacións**	

	NOME E APELIDOS	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
DOCENTES	Óscar Araújo Comesaña	oscararaujo@csmvigo.com	Venres 10:30 – 11:30

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo e práctica da literatura orquestral. Afondamento se é o caso, dos roles de cada instrumento dentro da sección. Desenvolvemento se é o caso, das capacidades técnicas e expresivas dos instrumentos afíns. Estudo da práctica dos instrumentos afíns se é o caso, no repertorio orquestral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Instrumento.
TRANSVERSAIS	T1, T3, T6, T13
XERAIS	X3, X6, X8, X10, X11, X15
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
1. Interpretar obras representativas do repertorio orquestal de acordo ó nivel instrumental do alumno.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
2. Coñecer a problemática dos distintos instrumentos e de cada combinación instrumental nas que interveña o alumno, aprendendo a adaptarse ás peculiaridades sonoras.	T1, T3, T6, T13, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
3. Diferenciar o seu papel como integrante de formacións, aprendendo a controlar a súa función.	T1, T3, T6, T13, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
4. Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio da fagot de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos. Utilización de recursos como:doble picado,iniciación a utilización da respiración circular, e outros empregados actualmente na música contemporanea.	T1, T3, T6, T13,X3, X6, X8, X10, X11, X15,EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
5. Empregar unha ampla e variada gama sonora, axustando o son en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas de cada obra.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10

4. Contidos

TEMAS	**DESCRITOR SUBTEMAS**	**SESIÓNS**
Traballo da unidade sonora.	1.1. Timbre, vibrato, afinación, respiración, ataques… 1.2. Articulación, ritmo, agóxica e dinámica. 1.3. Fraseo.	TODAS
Estudo da sonoridade orquestal	2.1. Equilibrio de planos, rol a desempeñar na orquesta (acompañamento, solista, contrapunto, etc.)	TODAS
Interpretación	3.1 Interpretación do repertorio orquestal básico de diferentes estilos. 3.2. Interpretación acorde coa época e autor. 3.3. Análise da (obra/as). 3.4. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.	TODAS

Práctica de lectura a primeira vista	4.1. Obras de menor dificultade, respetando e coidando a interpretación de todos os detalles da obra	TODAS
Interpretación pública	5.1. Interpretación -nas audiciones públicas organizadas polo departamento- dun programa integrado polo repertorio orquestal para fagot e contrafagot sinalado para cada cuadrimestre na bibliografía incluidos nos metodos de extractos orquestais citados igualmente en dito apartado. 5.2. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	2
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Presenciais. - Clases prácticas y Audición.	**16**		**16**
Non presenciais. – Traballo persoal.		**74**	**74**
Total de horas por cuadrimestre			**90**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Seguimento continuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. - Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desemvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T1, T3, T6, T13,X3, X6, X8, X10, X11, X15,EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10	50%
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética dos extractos orquestrais, a capacidade artística e de comunicación.	T13,X3,X6,X15,EI1, EI2,EI3,EI4,EI5,EI8, EI9,EI10	50%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Seguimento continuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. - Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desemvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T1, T3, T6, T13,X3, X6, X8, X10, X11, X15,EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10	50%
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética dos extractos orquestrais, a capacidade artística e de comunicación.	T13,X3,X6,X15,EI1, EI2,EI3,EI4,EI5,EI8, EI9,EI10	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
Audición pública	Proba práctica: programa integrado polo repertorio orquestal para fagot e contrafagot sinalado para cada cuadrimestre na bibliografía incluidos nos métodos de extractos orquestrais citados igualmente en dito apartado. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía non desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	T13,X3,X6,X15,EI1, EI2,EI3,EI4,EI5,EI8, EI9,EI10	100%
EXTRAORDINARIA			
Audición pública	Proba práctica: programa integrado polo repertorio orquestal para fagot e contrafagot sinalado para cada cuadrimestre na bibliografía incluidos nos métodos de extractos orquestrais citados igualmente en dito apartado. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía non desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	T13,X3,X6,X15,EI1, EI2,EI3,EI4,EI5,EI8, EI9,EI10	100%
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Karl Kolbinger, Alfred - Orchester Probespiel Fagott
Righini, F. - Il Fagotto in Orchestra
Seith, H.R - Orchesterstudien für Kontrafagott
Simpson, Peter – Bassoon Duets on Orchestral Excerpts
The Orchestra Musician's Library

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Repertorio Cuadrimestral:

I

Beethoven, L - Sinfonía nº 5
Beethoven, L - Violin concerto op. 61
Brahms, J. - Concierto para violín
Mozart, W.A. - A Frauta Máxica Mozart, W.A.
Mozart, W.A. - As Bodas de Fígaro
Mozart, W.A. - Sinfonía K. 550 en Sol m
Mozart, W.A. - Sinfonía Jupiter en Do M
Wagner, R. - Rienzi
Mahler, G. - Das Lied von der Erde (Contrafagot)

II

Mozart, W.A. - Sinfonía K.543 en Mib M
Mozart, W.A. - Sinfonía K.504 en Re M
Mozart, W.A. - Concerto per piano K.482
Ravel, M. - Bolero
Ravel, M. - Rapsodia Española
Rossini, G. - El Barbero de Sevilla
Tchaikovsky, Sinfonía nº 4
Beethoven, L - Fidelio (Contrafagot)
Brahms, J. - Sinfonía nº 4 (Contrafagot)

III

Brahms, J. - Sinfonía nº 1
Brahms, J. - Sinfonía nº 2
Donizetti, - Una Furtiva Lágrima
Haydn, J. - Sinfonía nº 8 "Reine"
Tchaikovsky, Sinfonías nº 4 , 5 y 6
Strauss, R. - Till Eulenspiegel
Wagner, R. - Rienzi (Contrafagot)

IV

Berlioz, H. - Sinfonía Fantástica op. 14
Brahms, J. - Sinfonía nº 3
Brahms, J. - Sinfonía nº 4
Ravel, M. - Rapsodia Española
Rimsky Korsakov – Scheherezade
Stravinsky, I. - Consagración de la Primavera
Brahms, J. - Sinfonía nº 4 (Contrafagot)
Strauss, R. - Tod und Verklärung (Contrafagot)

Programación Docente do Traballo Fin de Estudos (Fagot)

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TFE Fagot

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FAGOT
CARÁCTER	TFE								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	Vento-madeira								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo García
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Óscar Araújo Comesaña
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase semanais**	
ETCS/ CUADRIMESTRE	-	-	-	-	-	-	5	5	**Observacións**	

DOCENTES	Consultar táboa anexa

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Interpretación dun concerto público con elaboración e defensa dun traballo académico que poderá versar sobre diversos aspectos do repertorio elixido, do seu instrumento ou calquera outra temática relacionada coa especialidade e itinerario.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os adquiridos nas materias cursadas con anterioridade
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T8, T14, T15, T16
XERAIS	X2, X3, X5, X6, X7, X8, X10, X13, X21, X25
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI6, EI8, EI10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Interpretación dun recital público de entre 45 e 70 minutos cun descanso opcional non computable que non supere os 15 minutos.	TODAS as do Apartado 2
Defensa dun traballo académico (TA) que poderá versar sobre diversos aspectos do repertorio elixido, do seu instrumento ou calquera outra temática relacionada coa especialidade e itinerario.	TODAS as do apartado 2

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Preparación do programa de concerto	A aprobación do programa de concerto seguirá o procedemento xeral descrito na ORDE do 21 de novembro de 2016 pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Música en desenvolvemento do Decreto 163/2015, así como tamén o recollido no *Protocolo do TFE* vixente para o curso académico actual.	
	O programa de concerto deberá estar integrado por pezas de diferentes estilos.	
	O alumno ou alumna poderá incluír no seu programa de concerto pezas de música de cámara. Para a interpretación destas obras o alumno presentará os seus propios instrumentistas acompañantes.	
	O programa de concerto poderá ser interpretado parcial ou completamente de memoria.	
	Segundo o ORDE do 21 de novembro de 2016 Artigo 37, **previamente o/a titor/a do alumnado, deberá achegar informe individualizado ao Tribunal do TFE** en relación ao desenvolvemento do proxecto e cantas outras circunstancias considere signicativas ou relevantes para a correcta avaliación do TFE.	
2. Recital público	O programa de concerto terá carácter público e será dunha duración de entre 45 e 70 minutos, cun descanso opcional non computable que non supere os 15 minutos.	
	A realización do programa de man correrá a cargo do/a alumno/a. Convén que conteña portada (indicando o nome do alumno, dos colaboradores e do titor/a), currículo do alumno e colaboradores, repertorio, e notas ao programa.	
	Respecto das copias a entregar das partituras do programa de concerto, seguirase o recollido no *Protocolo do TFE* vixente no curso académico.	

3. Elaboración do traballo académico (TA)	A aprobación do proposta do Traballo académico (**TA**) seguirá o procedemento xeral descrito na ORDE do 21 de novembro de 2016 pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Música en desenvolvemento do Decreto 163/2015, así como tamén o recollido no *Protocolo do TFE* vixente para o curso académico actual.	
	O **TA** deberá ter una extensión mínima de vinte páxinas e deberá conter un resumo nun idioma extranxeiro e deberá desenvolver cando menos as seguintes seccións: • **Portada** (debe conter todos os datos identificativos: Título, Autor, Titor/a, Curso académico, Especialidade-Itinerario, Logo oficial do Conservatorio) • **Resumo**/**Abstract** (dous idiomas, un deles extranxeiro) • **Índice** • **Introdución** (xustificación do tema, estado da cuestión, obxectivos, hipótese (de ser o caso) e metodoloxía) • **Corpo do traballo** (organizado en capítulos, se é o caso) • **Conclusións / Resultados** • **Bibliografía** • **Anexos documentais** (opcional)	
	Respecto das características e número de exemplares a entregar do **TA**, seguirase o recollido no *Protocolo do TFE* vixente no curso académico.	
4. Exposición e defensa do TA	A exposición e defensa pública do **TA** non excederá no seu conxunto os 30 minutos de duración.	
	Ao remate da exposición (que non excederá os 20 minutos) o Tribunal poderá manter un debate co/a alumno/a sobre aquelas cuestións referidas ao contido do **TA** que os seus membros consideren oportunas. O debate non excederá os 10 minutos.	
	Poderase facer uso de software para apoiar a presentación, no que se pode incluír audio e vídeo se é necesario. Do mesmo xeito, tamén se pode apoiar a presentación coa interpretacións de exemplos ou pasaxes co instrumento.	

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Titorías individuais: orientación e seguimento da preparación do recital e da elaboración do TA. (Teranse en conta as sesións adicadas aos ensaios co/a pianista acompañante, de ser o o caso).	Variable, dependendo do número de sesións de titorías realizadas		6 - 20
Recital: interpretación pública ante tribunal do programa de concerto presentado .	2		
Exposición e defensa do TA: presentación e defensa da memoria do traballo académico elaborado.	1		
Traballo persoal: comprenderá ● o estudo do programa de concerto presentado ● a pescuda e a análise crítica das fontes de información para o desenvolvemento da temática do **TA**, a redacción da memoria e a preparación da exposición, empregando as ferramentas de software de edición e presentación axeitadas.		277 - 291	277 - 291
		Total de horas	**300**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
Na sesión de cualificación posterior á interpretación do programa de concerto e á defensa do **TA**, seguiranse os criterios expostos no artigo 37.5 e 37.6 da ORDE do 21 de novembro de 2016. A acta final incluirá un informe do Tribunal. Para tal efecto, seguirase o modelo de rúbrica aprobado na CCP no curso académico vixente.			
Elaboración, exposición e defensa da memoria do TFE (Traballo Académico)	1. Rigor na aproximación ao obxecto de estudo desde unha perspectiva científica, performativa, histórica ou pedagóxica. 2. Claridade na redacción do texto, rigor no manexo e uso das fontes bibliográficas e no sistema de citas empregado. 3. Orixinalidade do obxecto de estudo, coherencia na estruturación do texto e na metodoloxía empregada 4. Interese dos resultados e/ou conclusións achegadas 5. Claridade e orixinalidade na exposición pública: estruturación axeitada, coherencia	TODAS	20%

	entre o contido da exposición e o corpo do TA, uso de ferramentas de apoio e/ou interpretación propia de exemplos musicais		
Recital	**1. Interpretación pública do programa de concerto amosando o necesario control técnico do instrumento. Aplicarase a cada unha das obras interpretadas no concerto. Valorarase mediante os seguintes indicadores de logro:** 1.1. Dificultade do repertorio presentado. 1.2. Fidelidade ao texto: exactitude na execución das notas, ritmo, *tempi*, dinámicas, agóxicas, articulación, ornamentación e planos sonoros. 1.3. Dominio instrumental: control postural, limpeza e claridade do son, proxección do son, control do timbre, control da respiración e da emisión, e domínio das técnicas propias da música de vanguarda (de ser o caso). 2. **Interpretación pública do do programa de concerto amosando un estilo interpretativo coherente e concordante coa forma e estética de cada obra. Aplicarase a cada unha das obras interpretadas no concerto.** Valorarase mediante os seguintes indicadores de logro: 2.1. Fidelidade ao estilo segundo a tradición interpretativa: control da ornamentación, do rubato, das agóxicas e dinámicas, do fraseo e a articulación. 2.2. Fidelidade áos aspectos interpretativos inherentes á forma e estética musical. 2.3. De ser o caso, no repertorio de cámara ou con orquestra: unificación de criterios musicais e artísticos entre os membros da agrupación. 3. **Amosar as capacidades necesarias para a interpretación en público. Aplicarase dun modo xeral para todo o recital.** Valorarase mediante os seguintes indicadores de logro: 3.1. Adecuación do xesto á interpretación musical, posta en escea axeitada ao contexto artístico e estético da obra, coñecemento e respecto das convencións e tradicións do recital público. 3.2. Concentración ao longo do recital, control postural e da respiración, xestión da ansiedade escénica e control da memoria (de ser o caso). 3.3. Achega persoal ao enriquecemento da interpretación.	TODAS	80%

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Consultar o *Protocolo do TFE* vixente para o curso académico.
- ORDE do 21 de novembro de 2016 pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Música en desenvolvemento do Decreto 163/2015, do 29 de outubro, polo que se establece o plan de estudos das ensinanzas artísticas superiores de Música, nas especialidades de Composición, Interpretación, Musicoloxía e Pedagoxía na Comunidade Autónoma de Galicia (dog do 1 de decembro de 2016).

Programación Docente de HISTORIA DOS INSTRUMENTOS FAGOT

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA HISTORIA DOS INSTRUMENTOS FAGOT

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FAGOT
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Colectiva
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1
ETCS/ CUADRIMESTRE						3			**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	Óscar Araújo Comesaña	oscararaujo@csmvigo.com	Venres 10:30 – 11:30

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo da evolución histórica dos instrumentos. Coñecemento das características construtivas, funcionamento acústico e posibilidades técnicas e expresivas con relación ao repertorio.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13
XERAIS	X9, X10, X12, X14, X15, X20, X25
ESPECÍFICAS	EI2, EI4, EI6

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
Recoñecer auditivamente as diferentes características do Fagot o longo da súa historia.	T3,T4,T8,X9,X20,EI6
Coñecer en cada época as relacións entre constructor-intérprete-compositor e o seu resultado no desenvolvemento do Fagot.	T1,T2,T4,T6,T10,T13,X9,X 10,X12,X14,X20,X25,EI6
Coñecer as diversas convencións interpretativas do repertorio fagotístico especialmente as referidas a escritura rítmica ou a ornamentación.	T1,T2,T4,T6,T10,T13,X9,X 10,X14,X15,EI2,EI4,EI6
Audicións comparadas das obras máis representativas dende o século XVII ó XX interpretadas con instrumentos orixinais e actuais.	T3,T4,T8,T10,T13,X9,X10, X12,X14,X15,X25,EI6
Coñecer as diferencias entre as dúas grandes escolas francesa e alemana.	T1,T2,T4,T6,T10,T13,X9,X 10,X14,EI6

4. Contidos

TEMAS	**DESCRITOR SUBTEMAS**	**SESIÓNS**
Antecesores populares do Fagot nas diferentes culturas.	Instrumentos de dobre lingüeta en Grecia. Idade Media. Renacemento.	2
Evolución do Dulcián dende o século XVI ata o XVII.	O Dulcián en Europa e España, así como a súa importancia na música sacra. Repertorio do Dulcián. Papel do Dulcián na música da época. Selma e Salaverde.	3
Evolución do Fagot dende o século XVII ó XX	Evolución e adaptación do fagot solista, na orquestra e no repertorio camerístico. Evolución mecánica e tímbrica. Grandes intérpretes dos séculos XVIII,XIX e XX. Relación intérprete construtor.	4
A escola francesa e a alemana	Diferencias acústicas do Fagot Francés e Alemán, e como afectan a interpretación. Características principais das dúas grandes escolas francesa e alemá. W. Heckel e as súas achegas o desenrolo do fagot actual.	3
O século XX.	A música do século XX. As vangardas e o fagot. Efectos no fagot.	2
Avaliación	Traballo escrito de investigación. Proba escrita.	2
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Presenciais. - Exposicións maxistrais, avaliación e exposición e debate de traballos:	**16**		**16**
Presencial. - Titorías	**2**		**2**
Non presenciais. - Actividades complementarias e traballo persoal.		**72**	**72**
		Total de horas por cuadrimestre	**90**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Seguimento continuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe.	T1,T2,T3,T4,T6,T7, T8,T10,T13,X9,X10, X12,X14,X15,X20,X 25,EI2,EI4,EI6	40%
Traballo práctico e exame escrito	Traballo escrito de investigación,no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia valorandose a profundidade con que se presentan os contidos así como a sua orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación,coherencia e corrección na redacción do traballo. Proba escrita na que se valorará a capacidade para comunicar de forma clara e sinxela o desenvolvemento das cuestións plantexadas.	T1,T2,T3,T4,T6,T7, T8,T13,X9,X10,X12, X14,X15,X20,X25,E I6	60%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Seguimento continuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe.	T1,T2,T3,T4,T6,T7, T8,T10,T13,X9,X10, X12,X14,X15,X20,X 25,EI2,EI4,EI6	40%
Traballo práctico e exame escrito	Traballo escrito de investigación,no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia valorandose a profundidade con que se presentan os contidos así como a sua orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación,coherencia e corrección na redacción do traballo. Proba escrita na que se valorará a capacidade para comunicar de forma clara e sinxela o desenvolvemento das cuestións plantexadas.	T1,T2,T3,T4,T6,T7, T8,T13,X9,X10,X12, X14,X15,X20,X25,E I6	60%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
Traballo práctico	Traballo escrito de investigación,no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia valorandose a profundidade con que se presentan os contidos así como a sua orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación,coherencia e corrección na redacción do traballo.	T1,T2,T3,T4,T6,T7, T8,T13,X9,X10,X12, X14,X15,X20,X25,E I6	40%
Exame escrito	Proba escrita na que se valorará a capacidade para comunicar de forma clara e sinxela o desenvolvemento das cuestións plantexadas.	T1,T2,T3,T6,T13,X9 ,X12,X14,X15,X20	60%
EXTRAORDINARIA			
Traballo práctico	Traballo escrito de investigación,no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia valorandose a profundidade con que se presentan os contidos así como a sua orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación,coherencia e corrección na redacción do traballo.	T1,T2,T3,T4,T6,T7, T8,T13,X9,X10,X12, X14,X15,X20,X25,E I6	40%
Exame escrito	Proba escrita na que se valorará a capacidade para comunicar de forma clara e sinxela o desenvolvemento das cuestións plantexadas.	T1,T2,T3,T6,T13,X9 ,X12,X14,X15,X20	60%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	

8. Bibliografía, materiais e documentos

Baines, A. - Woodwindinstruments and their history. N. York. W.W.Norton &Co. 1962
Brown, C. - Classical and Romantic Performing Practice 1750-1900 (Oxford: Oxford University Press, 1999).
Bukopzer, M. - Music in the Baroque Era. N.York. W.W.Norton&Co., 1947.
Dart, T. - La Interpretación de la música (Madrid: A. Machado Libros, 2002).
Dibelius,U. - La música contemporánea a partir de 1945 (Madrid: Akal, 2004).
Donnington, R. - Baroque music. Style and Performance
Downs, P.G. - La música clásica (Madrid: Akal, 1998).
Fuzeau.J.M, - Méthodes e Traités Basson
Lawson, C. e Stowell, R. - La Interpretación Histórica de la Música: una introducción (Madrid: Alianza Editorial, 2005).
Mather .B.B and Lasocki.D, - Free Ornamentation in WoodWind Music 1700-1775
Mather, B.B. - Free ornamentation in Woodwind Music. N.York. Mc Ginnis & Marx, 1976
Mather, B.B. - Interpretation of French music 1675-1775. Id.1973.
Mather, B.B. - The classical woodwind cadenza. Id. 1978
Michael Talbot, - Vivaldi
Morgan, R.P. - La música del siglo XX (Madrid: Akal, 1994).
Mozart, L. - A treatise on the fundamental principles of violin playing (1753).(trad. inglesa). OxfordUniv. Press.
Neumann, F. - Ornamentation on the (Post-)Baroque music (with special emphasis on J.S.Bach). PrincetonUniv. Press, 1978.
Sadie, S. - The New Grove Dictionary of Musical Instruments
Sadie, S.e Jacobs, A. - The New Grove Dictionary of Music and Musicians (London: Macmillan, 1980)..
Tranchefort.F, - Los Instrumentos Musicales del Mundo
Veilhan, J.C. - Les Régles de l´Interprétation Musicale á l´Epoque Baroque Alphonse Leduc, 1982.
Vester, F. - W.A. Mozart: On the Performance of the Works for Wind Instruments. Broekmans&Van Poppel, 1999.

Programación Docente de Segundo instrumento - Fagot (I-VI)

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA SEGUNDO INSTRUMENTO - FAGOT (I-VI)

ESPECIALIDADE									**ITINERARIO**	MÚSICA MODERNA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	RICARDO PAZO
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	RICARDO PAZO
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	0,5
ETCS/ CUADRIMESTRE	1,5	1,5	1,5	1,5					**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	ÓSCAR ARAÚJO COMESAÑA	oscararaujo@csmvigo.com	Venres 10:30 – 11:30

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Adquisición de destrezas básicas para a interpretación musical cun segundo instrumento. Práctica da técnica instrumental e aprendizaxe do repertorio principal de nivel axeitado. Preparación para a interpretación en público, como solista ou formando parte dun grupo.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T15
XERAIS	X1, X3, X6, X11, X21, X24
ESPECÍFICAS	EPX5, EPX6, EPX7

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Controlar o aire mediante a respiración diafragmática e os músculos que forman a embocadura, de xeito que posibilite unha correcta emisión, afinación, articulación e flexibilidade do son. Empregar unha posición corporal que permita a colocación do instrumento tanto nunha posición erguida como sentada.	T1, T2, T3, T6, X6, X24, EPX5
Coñecer o fagot como instrumento musical: partes que o compoñen, a súa montaxe, nome das chaves, mantemento e hixiene. Coñecer o proceso de montaxe e raspado das cañas que permita dispoñer do material más axeitado as necesidades interpretativas.	T1, T2,T3, T6, X3, X24, EPX5
Aplicar a análise no estudo técnico e expresivo para unha mellor comprensión e interpretación do feito musical	T1, T2, T3, T6,X1, X3, X6, X11, X21, X24, EPX5, EPX6, EPX7
Interpretar obras e estudos de diferentes estilos en público con fidelidade ao texto e coherencia estilística	T1, T2, T3, T6, X1, X3, X11, X21, X24, EPX5, EPX6, EPX7
Participar nas diferentes agrupacións musicais como solista e/ou formando parte do conxunto interpretando obras de diferentes estilos e épocas, que permitan desenvolver os diferentes roles con autonomía.	T2, T3, T6, X1, X3, X6, X11, X21, X24, EPX5, EPX6, EPX7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Técnica proposta	Cuatrimestres I-II Práctica das tonalidades de Fa Maior, Sol Maior e Do Maior. Edestramento da respiración diafragmática con e sen instrumento Práctica da emisión, e adestramento progresivo dunha embocadura axeitada. Cuatrimestres III-IV Práctica das tonalidades do curso anterior e os seus relativos menores con diversas articulacións e tipos de ataque. Edestramento da respiración diafragmática con e sen instrumento Práctica da emisión, e adestramento progresivo dunha embocadura axeitada.	TODAS
O estilo e a forma	Coñecemento sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos.	TODAS

A interpretación	Preparación dun programa integrado por repertorio para fagot que inclúa obras e estudos de estilos distintos. Adestramento permanente e progresivo da memoria. Práctica da concentración, control da tensión física e da respiración nas actuacións en público. Adestramento permanente e progresivo do xesto en relación co texto musical. Adestramento permanente e progresivo da comunicación. Emprego das novas tecnoloxías para potenciar a creatividade.	TODAS
Audicións	Interpretación nas audicións públicas organizadas polo departamento dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 1 obras e 3estudos de estilos distintos, mostrando control técnico do instrumento, fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas.	2
	Total de sesións por cuadrimestre	**18**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases e tutorías	**8**		**8**
Audicións. Interpretación nas audición públicas. Organizaranse dous períodos de audición ao longo do cuadrimestre. Un deles realizarase ao fin deste. Nestas audicións, os alumnos deberán interpretar todo o material traballado no cuadrimestre. Valorarase a interpretación de memoria de parte do programa	**1**		**1**
Traballo persoal. Pescuda de información, análise, respiracións ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base e súa análise e fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda das novas tecnoloxías		**36**	**36**
		Total de horas por cuadrimestre	**45**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno/a e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	TODAS	70%
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade o texto, e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	TODAS	30%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno/a e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	TODAS	70%
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade o texto, e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	TODAS	30%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
Audición	Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot, que inclúa 1 obras de distintos estilos e 3 estudos acordados có docente, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento,fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas.	TODAS	100%
EXTRAORDINARIA			
Audición	Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot, que inclúa 1 obras de distintos estilos e 3 estudos acordados có docente, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento,fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas.	TODAS	100%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.			

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

1º Curso:

Estudios:

Wastall, P. - Aprende tocando el Fagot
Weisenborn, J. - Método para fagot
Weissenborn, J. - Daily Studies

Obras:

Berthomieu, M. - Florilege Musical nº10
Jacob, G. - Four Sketches
Lantier, P. - Menuet e Gavote
Weissenborn, J. - Arioso e Humoresque

2º Curso:

Estudios:

Kovar, S. - Daily Studies
Weisenborn, J. - Bassoon Studies op.8 vol. I e II

Obras:

Bezzozi, J. - Sonata en si bemol M
Marcello, B. - Sonata en Do Maior
Milde, L. - Andante
Weissenborn, J. - Romance

Programación Docente de FAGOT V - VII

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA FAGOT V-VII

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FAGOT
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	Vento Madeira								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE					10	10	10		**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	Óscar Araújo Comesaña	oscararaujo@csmvigo.com	Venres 10:30 – 11:30

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
Mostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar aspectos técnicos e expresivos relacionados coa afinación e a calidade sonora.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10
Coñece-las diversas convencións interpretativas dos distintos períodos da música instrumental, especialmente os referidos á escritura rítmica e/ ou ornamentación que permitan fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos favorecendo unha maior comprensión do feito musical.	T1, T2, T3, T13, T15, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X24, EI1, EI2, EI4, EI5
Aplicar a análise no estudo técnico e expresivo para unha mellor comprensión e interpretación do feito musical.	T1, T2, T3, T13, T15, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6
Dominar a lectura a primeira vista e memorización de textos musicais que faciliten a integración en calquer formación musical.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10
Dominar o proceso de montaxe e raspado das cañas que permita o alumno dispoñer do material más axeitado as necesidades interpretativas.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, X6, X8, X24, EI6
Interpretar obras e estudos de diferentes estilos en público con fidelidade ao texto e coherencia estilística, con especial atención a utilización do vibrato, articulacións e fraseo.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Técnica proposta	Cuadrimestres V-VII: Dominio de toda a gama de articulacións, modos de ataque e timbres en tódalas tonalidades a unha velocidade mínima en semicorcheas de negra 80 tomando como referencia o método Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers Práctica do control da afinación e calidade do son en tódolos rexistros. Utilización de recursos como: dobre picado, respiración circular e outros empregados actualmente na música contemporánea.	TODAS
O estilo e a forma	Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio do fagot de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos	TODAS
A interpretación	Cuatrimestres V - VI. Preparación dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 3 obras e 6 estudos de estilos distintos por cuatrimestre. Cuatrimestres VII. Preparación dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 4 obras e 3 estudos por cuatrimestre. Perfeccionamento da concentración, control da tensión física e da respiración nas actuacións en público. Adestramento permanente e progresivo do xesto en relación co texto musical. Adestramento permanente e progresivo da comunicación. Emprego das novas tecnoloxías para potenciar a creatividade.	TODAS
Memorización e lectura a vista	Adestramento progresivo da lectura a vista e da memorización a través dos repertorio proposto nas clases polo docente.Os alumnos interpretarán de memoria polo menos unha das obras programadas en cada cuatrimestre.	TODAS
Audicións	Interpretación nas audicións públicas organizadas polo departamento dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 2 obras e 6 estudos de estilos distintos, mostrando control técnico do instrumento, fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas.	2
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Presenciais. - Clases, audicións e tutorias.	**24**		**24**
Non presenciais - Traballo persoal		**276**	**276**
Total de horas por cuadrimestre			**300**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno/a e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17,X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24,EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	40%
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade o texto, e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	60%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno/a e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17,X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24,EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	40%
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade o texto, e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	60%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
Audición pública	Cuatrimestres V – VI. Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 3 obras de distintos estilos e 6 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento,fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	100%

	autonomía no desenvolvemento e aplicación destas. Cuatrimestres VII. Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 4 obras de distintos estilos e 3 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento,fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas.		
EXTRAORDINARIA			
Audición pública	Cuatrimestres V – VI. Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 3 obras de distintos estilos e 6 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento,fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas. Cuatrimestres VII. Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 4 obras de distintos estilos e 3 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento,fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas.	T13,T17,X1,X3,X6,X11,X13,X21,EI1,EI2,EI4,EI5,EI10	100%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes. En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

3º Curso V – VI

Estudios:

Bitsch, M. - 20 Estudios
Menghini, V. – 18 Studi per Fagotto
Bozza, E. - Etudes journalières
Giampieri, A. - 16 Studi giornalieri di perfezionamento
Kristian, Ole – Drills 2.0
Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers
Obradous, F – Exercices complementaires techniques et melodiques
Ronnes R. - 16 Studies for The Orchestra Bassoonist
Smalys, Zilvinas – 20 Studien on Essencial Orquestral Excerpts for Bassoon

Obras de referencia:

Arnold: Fantasy for bassoon Op.86
Bach, C.Ph.E. - Concerto in E (cello)
Bach, J.S. - Partita BWV1013 für fagot
Bach, J.S. - Suites para cello
Crusell, H - Concertino
Dutilleux, H. - Sarabande et Cortège
Koechlin, C. - Trois pieces op. 34
Rodríguez Gil, Gloria - *215*
Saint-Säens, C. - Sonata
Schumann, R - Fantasiestücke, Op.73
Schumann, R – Romances op: 94
Tansman, A. - Sonatina
Telemann, G.Ph. - Fantasía 4 en d minor
Villalobos, H. Ciranda das sete notas

Vivaldi.A - Concierto en Do Mayor RV 466 Op.40 nº12
Concierto en Do Mayor RV467 Op.40 nº5
Concierto en Do Mayor RV 469 Op.40 nº8
Concierto en Do Mayor RV 471 Op.40 nº9
Concierto en Do Mayor RV 472 Op.40 nº1
Concierto en Do Mayor RV 473 Op.57 nº2
Concierto en Do Mayor RV 474 Op.45 nº1
Concierto en Do Mayor RV 475 Op.40 nº18
Concierto en Do Mayor RV 476 Op.40 nº27
Concierto en Do Mayor RV 478 Op 45 nº4
Concierto en Do Mayor RV 479 Op.40 nº14
Concierto en Do Mayor RV 480 Op.4 nº4
Concierto en Do menor RV 481 Op.45 nº7
Concierto en Mib Mayor RV 483 Op.40 nº10
Concierto en Mi menor RV 484 Op.45 nº2
Concierto en Fa Mayor RV 485 Op.45 nº5
Concierto en Fa Mayor RV 486 Op.40 Nº19
Concierto en Fa Mayor RV 487 Op.40 nº6
Concierto en Fa Mayor RV 488 Op. 40 nº7
Concierto en Fa Mayor RV 489 Op. 40 nº21
Concierto en Fa Mayor RV 490 Op. 40 nº25
Concierto en Fa Mayor RV 491 Op. 40 nº13
Concierto en Sol Mayor RV 492 Op. 40 nº15
Concierto en Sol Mayor RV 493 Op. 40 nº26
Concierto en Sol Mayor RV 494 Op. 40 nº24
Concierto en Sol menor RV 495 Op. 40 nº20
Concierto en Sol menor RV 496 Op. 40 nº2
Concierto en La menor RV 497 Op.45 nº6
Concierto en La menor RV 498 Op.45 nº3
Concierto en La menor RV 499 Op.40 nº3
Concierto en La menor RV 500 Op. 57 nº1
Concierto en Sib Mayor RV 501 Op.45 nº8
Concierto en Sib Mayor RV 502 Op.40 nº11
Concierto en Sib Mayor RV 503 Op.40 nº23
Concierto en Sib Mayor RV 504 Op.40 nº22

4º Curso VII

.**Estudios:**

Bitsch, M. - 20 Estudes
Boutry, R. - 12 Estudios atonales
Kristian, Ole – Drills 2.0
Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers
Piard, M. - 90 études pour le bassoon (vol. 2)
Pivonka, K. - Virtuozni étudy pro Fagot
Ronnes R. - 16 Studies for The Orchestra Bassoonist
Smalys, Zilvinas – 20 Studien on Essencial Orquestral Excerpts for Bassoon

Obras de referencia:

Arnold: Fantasy for bassoon Op.86
Berg, O. - Vértigo
Berwald, F - Koncertstück
Boutry, R. - Interferences
Denisov, E. - Sonata
Dubois, - Sonatine - Tango
Dutilleux, H. Sarabande et Cortège
FranÇaix, J – Divertissement (pour basson et quintette ou orchestre à cordes)
Jolivet – Concerto for Bassoon, String Orchestra, Harp and Piano
Nussio, O. - Variations on an Arietta by Pergolesi
Rodríguez Gil, Gloria - *215*
Rossini, G. – Concerto
Stockhausen - In Freundschaft
Villalobos, H. - Ciranda das sete Notas
Vivaldi.A - Concierto en Do Mayor RV 466 Op.40 nº12
Concierto en Do Mayor RV467 Op.40 nº5

Concierto en Do Mayor RV 469 Op.40 nº8
Concierto en Do Mayor RV 471 Op.40 nº9
Concierto en Do Mayor RV 472 Op.40 nº1
Concierto en Do Mayor RV 473 Op.57 nº2
Concierto en Do Mayor RV 474 Op.45 nº1
Concierto en Do Mayor RV 475 Op.40 nº18
Concierto en Do Mayor RV 476 Op.40 nº27
Concierto en Do Mayor RV 478 Op 45 nº4
Concierto en Do Mayor RV 479 Op.40 nº14
Concierto en Do Mayor RV 480 Op.4 nº4
Concierto en Do menor RV 481 Op.45 nº7
Concierto en Mib Mayor RV 483 Op.40 nº10
Concierto en Mi menor RV 484 Op.45 nº2
Concierto en Fa Mayor RV 485 Op.45 nº5
Concierto en Fa Mayor RV 486 Op.40 Nº19
Concierto en Fa Mayor RV 487 Op.40 nº6
Concierto en Fa Mayor RV 488 Op. 40 nº7
Concierto en Fa Mayor RV 489 Op. 40 nº21
Concierto en Fa Mayor RV 490 Op. 40 nº25
Concierto en Fa Mayor RV 491 Op. 40 nº13
Concierto en Sol Mayor RV 492 Op. 40 nº15
Concierto en Sol Mayor RV 493 Op. 40 nº26
Concierto en Sol Mayor RV 494 Op. 40 nº24
Concierto en Sol menor RV 495 Op. 40 nº20
Concierto en Sol menor RV 496 Op. 40 nº2
Concierto en La menor RV 497 Op.45 nº6
Concierto en La menor RV 498 Op.45 nº3
Concierto en La menor RV 499 Op.40 nº3
Concierto en La menor RV 500 Op. 57 nº1
Concierto en Sib Mayor RV 501 Op.45 nº8
Concierto en Sib Mayor RV 502 Op.40 nº11
Concierto en Sib Mayor RV 503 Op.40 nº23
Concierto en Sib Mayor RV 504 Op.40 nº22

Programación Docente de REPERTORIO ORQUESTAL FAGOT V-VI

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA REPERTORIO ORQUESTAL FAGOT I-IV

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FAGOT
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1
ETCS/ CUADRIMESTRE					3,5	3,5			**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	Óscar Araújo Comesaña	oscararaujo@csmvigo.com	Venres 10:30 – 11:30

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo e práctica da literatura orquestral. Afondamento se é o caso, dos roles de cada instrumento dentro da sección. Desenvolvemento se é o caso, das capacidades técnicas e expresivas dos instrumentos afíns. Estudo da práctica dos instrumentos afíns se é o caso, no repertorio orquestral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Instrumento.
TRANSVERSAIS	T1, T3, T6, T13
XERAIS	X3, X6, X8, X10, X11, X15
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
1. Interpretar obras representativas do repertorio orquestal de acordo ó nivel instrumental do alumno.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
2. Coñecer a problemática dos distintos instrumentos e de cada combinación instrumental nas que interveña o alumno, aprendendo a adaptarse ás peculiaridades sonoras.	T1, T3, T6, T13, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
3. Diferenciar o seu papel como integrante de formacións, aprendendo a controlar a súa función.	T1, T3, T6, T13, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
4. Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio da fagot de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos. Utilización de recursos como:doble picado,iniciación a utilización da respiración circular, e outros empregados actualmente na música contemporanea.	T1, T3, T6, T13,X3, X6, X8, X10, X11, X15,EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
5. Empregar unha ampla e variada gama sonora, axustando o son en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas de cada obra.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10

4. Contidos

TEMAS	**DESCRITOR SUBTEMAS**	**SESIÓNS**
Traballo da unidade sonora.	1.1. Timbre, vibrato, afinación, respiración, ataques… 1.2. Articulación, ritmo, agóxica e dinámica. 1.3. Fraseo.	TODAS
Estudo da sonoridade orquestal	2.1. Equilibrio de planos, rol a desempeñar na orquesta (acompañamento, solista, contrapunto, etc.)	TODAS
Interpretación	3.1 Interpretación do repertorio orquestal básico de diferentes estilos. 3.2. Interpretación acorde coa época e autor. 3.3. Análise da (obra/as). 3.4. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.	TODAS

Práctica de lectura a primeira vista	4.1. Obras de menor dificultade, respetando e coidando a interpretación de todos os detalles da obra	TODAS
Interpretación pública	5.1. Interpretación -nas audiciones públicas organizadas polo departamento- dun programa integrado polo repertorio orquestal para fagot e contrafagot sinalado para cada cuadrimestre na bibliografía incluidos nos metodos de extractos orquestais citados igualmente en dito apartado. 5.2. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	2
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Presenciais. - Clases prácticas y Audición.	**16**		**16**
Non presenciais. – Traballo persoal.		**89**	**89**
Total de horas por cuadrimestre			**105**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Seguimento continuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. - Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desemvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T1, T3, T6, T13,X3, X6, X8, X10, X11, X15,EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10	50%
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética dos extractos orquestrais, a capacidade artística e de comunicación.	T13,X3,X6,X15,EI1, EI2,EI3,EI4,EI5,EI8, EI9,EI10	50%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Seguimento continuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. - Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desemvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T1, T3, T6, T13,X3, X6, X8, X10, X11, X15,EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10	50%
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética dos extractos orquestrais, a capacidade artística e de comunicación.	T13,X3,X6,X15,EI1, EI2,EI3,EI4,EI5,EI8, EI9,EI10	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
Audición pública	Proba práctica: programa integrado polo repertorio orquestal para fagot e contrafagot sinalado para cada cuadrimestre na bibliografía incluidos nos métodos de extractos orquestrais citados igualmente en dito apartado. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía non desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	T13,X3,X6,X15,EI1, EI2,EI3,EI4,EI5,EI8, EI9,EI10	100%
EXTRAORDINARIA			
Audición pública	Proba práctica: programa integrado polo repertorio orquestal para fagot e contrafagot sinalado para cada cuadrimestre na bibliografía incluidos nos métodos de extractos orquestrais citados igualmente en dito apartado. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía non desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	T13,X3,X6,X15,EI1, EI2,EI3,EI4,EI5,EI8, EI9,EI10	100%
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Karl Kolbinger, Alfred - Orchester Probespiel Fagott
Righini, F. - Il Fagotto in Orchestra
Seith, H.R - Orchesterstudien für Kontrafagott
Simpson, Peter – Bassoon Duets on Orchestral Excerpts
The Orchestra Musician's Library

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Repertorio Cuatrimestral:

V

Beethoven, L - Sinfonía nº 5
Berlioz, H. - Sinfonía Fantástica op. 14
Bizet, G. - Carmen
Mozart, W.A. - Sinfonía K.425 en Do M
Mozart, W.A. - Cosi fan tutte
Mozart, W.A. - Sinfonía K.543 en Mib M
Mozart, W.A. - Sinfonía Jupiter en Do M
Mozart, W.A. - Concerto per piano K.466
Shostakovitch, D. - Sinfonía nº 9
Weber, C.M. - Der Freischütz
Mahler, G. - Sinfonía nº 4 (Contrafagot)
Brahms, J. - Sinfonía nº 3 (Contrafagot)
Ravel, M. - 2º Concierto para la mano izquierda (Contrafagot)

VI

Brahms, J. - Sinfonía nº 2
Brahms, J. - Variaciones sobre un tema de Haydn
Beethoven, L - Sinfonía nº 4
Brahms, J. - Sinfonía nº 4
Ravel, M. - Klavierkonzert G - Dur
Schumann, R. - Sinfonie 1 B - Dur op.38
Smetana, B. - Die verkaufte Braut (overture)
Strauss, R. - Also sprach Zaratustra
Strauss, R. - Der Rosenkavalier (Contrafagot)
Mahler, G. - Sinfonía nº 5 (Contrafagot)
Brahms, J. - Sinfonía nº 1 (Contrafagot)

Programación Docente de FAGOT VIII

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA FAGOT VIII

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FAGOT
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	Vento Madeira								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE								12	**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	Óscar Araújo Comesaña	oscararaujo@csmvigo.com	Venres 10:30 – 11:30

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
Mostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar aspectos técnicos e expresivos relacionados coa afinación e a calidade sonora.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10
Coñece-las diversas convencións interpretativas dos distintos períodos da música instrumental, especialmente os referidos á escritura rítmica e/ ou ornamentación que permitan fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos favorecendo unha maior comprensión do feito musical.	T1, T2, T3, T13, T15, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X24, EI1, EI2, EI4, EI5
Aplicar a análise no estudo técnico e expresivo para unha mellor comprensión e interpretación do feito musical.	T1, T2, T3, T13, T15, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6
Dominar a lectura a primeira vista e memorización de textos musicais que faciliten a integración en calquer formación musical.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10
Dominar o proceso de montaxe e raspado das cañas que permita o alumno dispoñer do material más axeitado as necesidades interpretativas.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, X6, X8, X24, EI6
Interpretar obras e estudos de diferentes estilos en público con fidelidade ao texto e coherencia estilística, con especial atención a utilización do vibrato, articulacións e fraseo.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Técnica proposta	Dominio de toda a gama de articulacións, modos de ataque e timbres en tódalas tonalidades a unha velocidade mínima en semicorcheas de negra 80 tomando como referencia o método Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers Práctica do control da afinación e calidade do son en tódolos rexistros. Utilización de recursos como: dobre picado, respiración circular e outros empregados actualmente na música contemporánea.	TODAS
O estilo e a forma	Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio do fagot de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos	TODAS
A interpretación	Preparación dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 4 obras e 3 estudos por cuatrimestre. Perfeccionamento da concentración, control da tensión física e da respiración nas actuacións en público. Adestramento permanente e progresivo do xesto en relación co texto musical. Adestramento permanente e progresivo da comunicación. Emprego das novas tecnoloxías para potenciar a creatividade.	TODAS
Memorización e lectura a vista	Adestramento progresivo da lectura a vista e da memorización a través dos repertorio proposto nas clases polo docente.Os alumnos interpretarán de memoria polo menos unha das obras programadas en cada cuatrimestre.	TODAS
Audicións	Interpretación nas audicións públicas organizadas polo departamento dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 2 obras e 6 estudos de estilos distintos, mostrando control técnico do instrumento, fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas.	2
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Presenciais. - Clases, audicións e tutorias.	**24**		**24**
Non presenciais - Traballo persoal		**276**	**276**
	Total de horas por cuadrimestre		**300**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno/a e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17,X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24,EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	40%
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade o texto, e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	60%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno/a e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17,X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24,EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	40%
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade o texto, e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	60%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
Audición pública	Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 4 obras de distintos estilos e 3 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento,fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas.	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	100%

EXTRAORDINARIA			
Audición pública	Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 4 obras de distintos estilos e 3 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento,fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas.	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	100%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

4º Curso VIII

.Estudios:

Bitsch, M. - 20 Estudes
Boutry, R. - 12 Estudios atonales
Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers
Obradous, F – Exercices complementaires techniques et melodiques
Piard, M. - 90 études pour le bassoon (vol. 2)
Pivonka, K. - Virtuozni étudy pro Fagot
Ronnes R. - 16 Studies for The Orchestra Bassoonist

Obras de referencia:

Arnold: Fantasy for bassoon Op.86
Berg, O. – Vértigo
Berwald, F - Koncertstück
Boutry, R. - Interferences
Denisov, E. - Sonata
Dubois, - Sonatine - Tango
Dutilleux, H. Sarabande et Cortège
FranÇaix, J – Divertissement (pour basson et quintette ou orchestre à cordes)
Hummel, J.N. – Gran Concierto
Jolivet – Concerto for Bassoon, String Orchestra, Harp and Piano
Nusio, O – Variations on a Arietta by Pergolesi
Stockhausen - In Freundschaft
Villalobos, H. - Ciranda das sete Notas
Vivaldi, A - Concierto en Do Mayor RV 466 Op.40 nº12
Concierto en Do Mayor RV467 Op.40 nº5
Concierto en Do Mayor RV 469 Op.40 nº8
Concierto en Do Mayor RV 471 Op.40 nº9
Concierto en Do Mayor RV 472 Op.40 nº1
Concierto en Do Mayor RV 473 Op.57 nº2
Concierto en Do Mayor RV 474 Op.45 nº1
Concierto en Do Mayor RV 475 Op.40 nº18
Concierto en Do Mayor RV 476 Op.40 nº27
Concierto en Do Mayor RV 478 Op 45 nº4
Concierto en Do Mayor RV 479 Op.40 nº14
Concierto en Do Mayor RV 480 Op.4 nº4
Concierto en Do menor RV 481 Op.45 nº7

Concierto en Mib Mayor RV 483 Op.40 nº10
Concierto en Mi menor RV 484 Op.45 nº2
Concierto en Fa Mayor RV 485 Op.45 nº5
Concierto en Fa Mayor RV 486 Op.40 Nº19
Concierto en Fa Mayor RV 487 Op.40 nº6
Concierto en Fa Mayor RV 488 Op. 40 nº7
Concierto en Fa Mayor RV 489 Op. 40 nº21
Concierto en Fa Mayor RV 490 Op. 40 nº25
Concierto en Fa Mayor RV 491 Op. 40 nº13
Concierto en Sol Mayor RV 492 Op. 40 nº15
Concierto en Sol Mayor RV 493 Op. 40 nº26
Concierto en Sol Mayor RV 494 Op. 40 nº24
Concierto en Sol menor RV 495 Op. 40 nº20
Concierto en Sol menor RV 496 Op. 40 nº2
Concierto en La menor RV 497 Op.45 nº6
Concierto en La menor RV 498 Op.45 nº3
Concierto en La menor RV 499 Op.40 nº3
Concierto en La menor RV 500 Op. 57 nº1
Concierto en Sib Mayor RV 501 Op.45 nº8
Concierto en Sib Mayor RV 502 Op.40 nº11
Concierto en Sib Mayor RV 503 Op.40 nº23
Concierto en Sib Mayor RV 504 Op.40 nº22

Programación Docente de FAGOT I-IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA FAGOT I-IV

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FAGOT
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	Vento Madeira								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE	9	9	9	9					**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	Óscar Araújo Comesaña	oscararaujo@csmvigo.com	Venres 10:30 – 11:30

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
Mostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar aspectos técnicos e expresivos relacionados coa afinación e a calidade sonora.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17,X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24,EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10
Coñece-las diversas convencións interpretativas dos distintos períodos da música instrumental, especialmente os referidos á escritura rítmica e/ ou ornamentación que permitan fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos favorecendo unha maior comprensión do feito musical.	T1, T2, T3, T13, T15, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X24, EI1, EI2, EI4, EI5
Aplicar a análise no estudo técnico e expresivo para unha mellor comprensión e interpretación do feito musical.	T1, T2, T3, T13, T15, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6
Dominar a lectura a primeira vista e memorización de textos musicais que faciliten a integración en calquer formación musical.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17,X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24,EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10
Dominar o proceso de montaxe e raspado das cañas que permita o alumno dispoñer do material más axeitado as necesidades interpretativas.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, X6, X8, X24, EI6
Interpretar obras e estudos de diferentes estilos en público con fidelidade ao texto e coherencia estilística, con especial atención a utilización do vibrato, articulacións e fraseo.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17,X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24,EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10

4. Contidos

TEMAS	**DESCRITOR SUBTEMAS**	**SESIÓNS**
Técnica proposta	Cuadrimestres I-II: Perfeccionamento de toda a gama de artitulacións, modos de ataque e timbres en tódalas tonalidades ata 3 alteracións a unha velocidade mínima en semicorcheas de negra 80 tomando como referencia o método Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers. Práctica do control da afinación e calidade do son en tódolos rexistros.	TODAS

	Cuadrimestres III-IV: Perfeccionamento de toda a gama de articulacións, modos de ataque e timbres en tódalas tonalidades ata 5 alteracións a unha velocidade mínima en semicorcheas de negra 80 tomando como referencia o método Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers Práctica do control da afinación e calidade do son en tódolos rexistros. Utilización de recursos como: dobre picado, respiración circular e outros empregados actualmente na música contemporánea.	
O estilo e a forma	Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio do fagot de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos	TODAS
A interpretación	Cuatrimestres I - IV. Preparación dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 3 obras e 6 estudos de estilos distintos por cuatrimestre. Perfeccionamento da concentración, control da tensión física e da respiración nas actuacións en público. Adestramento permanente e progresivo do xesto en relación co texto musical. Adestramento permanente e progresivo da comunicación. Emprego das novas tecnoloxías para potenciar a creatividade.	TODAS
Memorización e lectura a vista	Adestramento progresivo da lectura a vista e da memorización a través dos repertorio proposto nas clases polo docente.Os alumnos interpretarán de memoria polo menos unha das obras programadas en cada cuatrimestre.	TODAS
Audicións	Interpretación nas audicións públicas organizadas polo departamento dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 2 obras e 6 estudos de estilos distintos, mostrando control técnico do instrumento, fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas.	2
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Presenciais. - Clases, audicións e tutorias.	**24**		**24**
Non presenciais - Traballo persoal		**246**	**246**
	Total de horas por cuadrimestre		**270**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno/a e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17,X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24,EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	40%
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade o texto, e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	60%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno/a e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17,X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24,EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	40%
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade o texto, e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	60%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
Audición pública	Cuatrimestres I – IV. Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 3 obras de distintos estilos e 6 estudos, así como ás tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento,fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas.	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	100%

EXTRAORDINARIA			
Audición pública	Cuatrimestres I – IV. Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 3 obras de distintos estilos e 6 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento,fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas.	T13,T17,X1,X3,X6, X11,X13,X21,EI1,EI 2,EI4,EI5,EI10	100%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

1º Curso I – II

Estudios:

Gatti - 22 Grandi Esercizi
Menghini, V. – 18 Studi per Fagotto
Milde, L. - Escalas y Arpegios
Giampieri, A. - 16 Studi giornalieri di perfezionamento
Kristian, Ole – Drills 2.0
Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers
Obradous, F – Exercices complementaires techniques et melodiques
Smalys, Zilvinas – 20 Studien on Essencial Orquestral Excerpts for Bassoon

Obras de referencia:

Bach, J. Ch. - Konzer t Es-Dur
Bach, J.S. - Suites para cello
Bond, C. - Concerto en Sib nº 6
Corrette, M. - Les délices de la solitude, Op.20
Dard, A - Sonates
Devienne, F. - Sonata en g menor
Koechlin, C. - Sonata op. 71
Mozar t, W.A. - Concerto en Bb K191
Persichetti - Parable for solo Bassoon
Saint-Säens, C. - Romance
Sardelli, F.M. - Bassoon Sonata in D minor
Schreck, G - Bassoon Sonata, op. 9
Vivaldi.A - Concierto en Do Mayor RV 466 Op.40 nº12
Concierto en Do Mayor RV467 Op.40 nº5
Concierto en Do Mayor RV 469 Op.40 nº8
Concierto en Do Mayor RV 471 Op.40 nº9
Concierto en Do Mayor RV 472 Op.40 nº1
Concierto en Do Mayor RV 473 Op.57 nº2
Concierto en Do Mayor RV 474 Op.45 nº1
Concierto en Do Mayor RV 475 Op.40 nº18
Concierto en Do Mayor RV 476 Op.40 nº27
Concierto en Do Mayor RV 478 Op 45 nº4
Concierto en Do Mayor RV 479 Op.40 nº14
Concierto en Do Mayor RV 480 Op.4 nº4
Concierto en Do menor RV 481 Op.45 nº7

Concierto en Mib Mayor RV 483 Op.40 nº10
Concierto en Mi menor RV 484 Op.45 nº2
Concierto en Fa Mayor RV 485 Op.45 nº5
Concierto en Fa Mayor RV 486 Op.40 Nº19
Concierto en Fa Mayor RV 487 Op.40 nº6
Concierto en Fa Mayor RV 488 Op. 40 nº7
Concierto en Fa Mayor RV 489 Op. 40 nº21
Concierto en Fa Mayor RV 490 Op. 40 nº25
Concierto en Fa Mayor RV 491 Op. 40 nº13
Concierto en Sol Mayor RV 492 Op. 40 nº15
Concierto en Sol Mayor RV 493 Op. 40 nº26
Concierto en Sol Mayor RV 494 Op. 40 nº24
Concierto en Sol menor RV 495 Op. 40 nº20
Concierto en Sol menor RV 496 Op. 40 nº2
Concierto en La menor RV 497 Op.45 nº6
Concierto en La menor RV 498 Op.45 nº3
Concierto en La menor RV 499 Op.40 nº3
Concierto en La menor RV 500 Op. 57 nº1
Concierto en Sib Mayor RV 501 Op.45 nº8
Concierto en Sib Mayor RV 502 Op.40 nº11
Concierto en Sib Mayor RV 503 Op.40 nº23
Concierto en Sib Mayor RV 504 Op.40 nº22

2º Curso III – IV

Estudios:

Menghini, V. – 18 Studi per Fagotto
Milde, L. - Concert Studies op. 26
Giampieri, A. - 16 Studi giornalieri di perfezionamento
Kristian, Ole – Drills 2.0
Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers
Pivonka, K. - Virtuozni étudy pro Fagot
Smalys, Zilvinas – 20 Studien on Essencial Orquestral Excerpts for Bassoon

Obras de referencia:

Bach, J.S. - Suites para cello
Bettinelli, B. - Studio da Concerto
Böddecker, P.F. - Sonata sopra la Monica
Fasch – Sonata C-Dur for bassoon and basso continuo
Henderickx, Wim - Ronddolen
Kalliwoda, J. W. - Variations and Rondo B flat major op. 57
Kozeluh - Concerto en C
Schumann, R – Romances op: 94
Schreck, G - Bassoon Sonata, op. 9.
Telemann, G.Ph. - Sonata E m
Vivaldi, Concerto in Sol maggiore RV.493
Weber - Andante Rondo Ungarese
Weber, C.M - Concerto en Fa M
Vivaldi.A - Concierto en Do Mayor RV 466 Op.40 nº12
Concierto en Do Mayor RV467 Op.40 nº5
Concierto en Do Mayor RV 469 Op.40 nº8
Concierto en Do Mayor RV 471 Op.40 nº9
Concierto en Do Mayor RV 472 Op.40 nº1
Concierto en Do Mayor RV 473 Op.57 nº2
Concierto en Do Mayor RV 474 Op.45 nº1
Concierto en Do Mayor RV 475 Op.40 nº18
Concierto en Do Mayor RV 476 Op.40 nº27
Concierto en Do Mayor RV 478 Op 45 nº4
Concierto en Do Mayor RV 479 Op.40 nº14
Concierto en Do Mayor RV 480 Op.4 nº4
Concierto en Do menor RV 481 Op.45 nº7
Concierto en Mib Mayor RV 483 Op.40 nº10
Concierto en Mi menor RV 484 Op.45 nº2
Concierto en Fa Mayor RV 485 Op.45 nº5
Concierto en Fa Mayor RV 486 Op.40 Nº19

Concierto en Fa Mayor RV 487 Op.40 nº6
Concierto en Fa Mayor RV 488 Op. 40 nº7
Concierto en Fa Mayor RV 489 Op. 40 nº21
Concierto en Fa Mayor RV 490 Op. 40 nº25
Concierto en Fa Mayor RV 491 Op. 40 nº13
Concierto en Sol Mayor RV 492 Op. 40 nº15
Concierto en Sol Mayor RV 493 Op. 40 nº26
Concierto en Sol Mayor RV 494 Op. 40 nº24
Concierto en Sol menor RV 495 Op. 40 nº20
Concierto en Sol menor RV 496 Op. 40 nº2
Concierto en La menor RV 497 Op.45 nº6
Concierto en La menor RV 498 Op.45 nº3
Concierto en La menor RV 499 Op.40 nº3
Concierto en La menor RV 500 Op. 57 nº1
Concierto en Sib Mayor RV 501 Op.45 nº8
Concierto en Sib Mayor RV 502 Op.40 nº11
Concierto en Sib Mayor RV 503 Op.40 nº23
Concierto en Sib Mayor RV 504 Op.40 nº22

Programación Docente de TCECORP FAGOT

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TCECORP FAGOT

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	Fagot
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Colectiva
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	2
ETCS/ CUADRIMESTRE				2					**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	Oscar Araújo Comesaña	oscararaujo@csmvigo.com	Venres 10:30 – 11:30

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento básico da estrutura e función do aparato locomotor e do sistema nervioso. Desenvolvemento de hábitos posturais correctos que minimicen o risco durante a interpretación. Técnicas de respiración, relaxación, autocontrol, optimización da enerxía muscular, concentración e memoria aplicadas ó estudo e a actuación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15
XERAIS	X8, X21, X24, X25
ESPECÍFICAS	EI4, EI6, EI8, EI10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Observar e valorar as situacións específicas produtoras de ansiedade na interpretación dos nosos instrumentos.	T2, T6, T13, X8, X24, X25, EI4, EI6, EI8, EI10,
Recoñecer a sintomatoloxía específica do instrumentista fronte ó seu propio instrumento.	T1, T2, T6, T13, X8, X24, X25, EI4, EI6, EI8, EI10
Discernir os pensamentos negativos produtores de angustia e estrés ante as audicións, concertos ou exames.	T1, T2,T6, T7, T11, T15, X24, X25, EI4, EI6, EI8, EI10,
Coñecer e aplicar as principais técnicas de autocontrol emocional existentes adaptada ó seu propio instrumento.	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, X8, X21, X24, X25, EI4, EI8, EI10,
Aprender a recoñecer ós hábitos posturais incorrectos e activar os mecanismos para a súa corrección.	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, X8, X21, X24, X25, EI4, EI8, EI10,

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Respiración	Tipos de respiración - Papel da respiración na ansiedade e na relaxación.	Todas
Hábitos posturais	Posición sentada - posición de pé.	Todas
A tonicidade muscular	Control da tonicidade muscular: Exercicios de quecemento - Estiramentos.	Todas
A ansiedade e o estrés	Visualización como medio para a relaxación e autocontrol.	Todas
Avaliación	Redacción de traballos escritos dirixidos por o profesor, recompilados nun portafolio. Proba escrita.	1
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Presenciais. Clases prácticas, exposición teórica do profesor, titorías e audición.	**32**		**32**
Non presenciais. Pescuda de información e traballo persoal.		**28**	**28**
		Total de horas por cuadrimestre	**60**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Seguemento contínuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe.	T6,T7,T11,T13,T15, X8,X21,X24,EI4,EI6 ,EI10	50%
Exame escrito Traballo práctico	Valorarase a capacidade de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas. Valorarase a redacción de traballos escritos, recompilados nun portafolio como resultado do traballo realizado e dirixido polo profesor nas clases.	T1,T2,T3,T6,T7,T11 ,T13,T15,X25,EI8	50%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Seguemento contínuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe.	T6,T7,T11,T13,T15, X8,X21,X24,EI4,EI6 ,EI10	50%
Exame escrito Traballo práctico	Valorarase a capacidade de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas. Valorarase a redacción de traballos escritos, recompilados nun portafolio como resultado do traballo realizado e dirixido polo profesor nas clases.	T1,T2,T3,T6,T7,T11 ,T13,T15,X25,EI8	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
Exame escrito	Valorarase a capacidade de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas.	T3,T6,T13	80%
Traballo práctico	Traballo escrito de investigación no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia, valorándose a profundidade con que se presentan os contidos así como a súa orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación, coherencia e corrección na redacción do traballo.	T1,T2,T3,T6,T7,T11 ,T13,T15,X25,EI8	20%
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Valorarase a capacidade de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas.	T3,T6,T13	80%
Traballo práctico	Traballo escrito de investigación no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia, valorándose a profundidade con que se presentan os contidos así como a súa orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación, coherencia e corrección na redacción do traballo.	T1,T2,T3,T6,T7,T11 ,T13,T15,X25,EI8	20%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Bang-Rouhet, P. (2009). ¿Qué nos jugamos cuando hablamos en público? comprenda su miedo escénico y cómo controlarlo. Barcelona: Alienta.
Dalia Cirujeda, G. (2004). Cómo superar la ansiedad escénica en músicos: un método eficaz para dominar los «ner vios» ante las actuaciones musicales. Mundimúsica. Dalia Cirujeda, G. (2006). El músico: una introducción a la psicología de la interpretación musical. Alcorcón (Madrid): Mundimúsica.
Gallwey, W. T. & Vergara, V.J. (2010) - El juego interior del tenis. Málaga: Editorial Sirio
Green, B. (1986). The inner game of music (1º ed.). Garden City N.Y.: Anchor Press/Doubleday. Green, B. (1991a). The inner game of music workbook: for band. Chicago: GIA Publications,.
Green, B. (1991b). The inner game of music workbook: for full orchestra. Chicago: GIA Publications,.

Herrigel, Eugen, Editorial Kier & Suzuki, Daisetz, T. (2005) Zen en elAar te del Tiro con Arco / Zen in the Ar t of Archery. Editorial Kier
Jaen, R. (1992). Patología de tronco y miembros superiores en músicos profesionales. Revista de la Sociedad Médica Hospital San Juan de Dios.
Kaspersen, M. (s.f.). Estudio de la ansiedad producida por la actuación entre los estudiantes de música noruegos. The European journal of psychiatry (edición en español). Kovács, G. (2010). Ejercicios preparatorios para instrumentistas: (método Kovács). Barcelona: Graó.
Lehmann, A. (2007). Psychology for musicians understanding and acquiring the skills. Oxford [New York]: Oxford University Press. Marinovic, M. (s.f.). La ansiedad escénica en intérpretes musicales chilenos. Revista musical chilena.
Rosset i Llobet, J. (2010). El cuerpo del músico: manual de mantenimiento para un máximo rendimiento (1o ed.). Badalona: Editorial Paidotribo. Rosset Llobet, J. (2005). A tono: ejercicios para mejorar el rendimiento del músico (1º ed.). Barcelona: Editorial Paidotribo.

Programación Docente de PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA INSTRUMENTAL

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA INSTRUMENTAL

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FAGOT
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Colectiva
DEPARTAMENTO	Vento Madeira								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1
ETCS/ CUADRIMESTRE							3		**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	Óscar Araújo Comesaña	oscararaujo@csmvigo.com	Venres 10:30 – 11:30

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Preparación para a práctica docente. Desenvolvemento da capacidade de transmisión dos coñecementos adquiridos. Estudo das estratexias e recursos didácticos necesarios para a docencia.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T8, T15
XERAIS	X5, X10, X19, X24, X25, X26
ESPECÍFICAS	EI6

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
Seleccionar e elaborar materiais de ensino/aprendizaxe en función dos diferentes graos e ciclos e /ou idades das ensinanzas musicais regradas e non regradas.	T1, T2, T3, T4, T8, T15, X5, X19, X24, X25, X26, EI6
Deseñar un proceso de avaliación sistemática das actividades utilizadas nas aulas que contemple aos alumnos, docentes, programacións e institucións implicados no proceso de ensino/aprendizaxe.	T1, T2, T3, T4, T8, T15, X5, X19, X24, X25, X26, EI6
Dominar as diversas posibilidades que nos ofrecen as novas tecnoloxías na preparación e impartición dos contidos.	T1, T2, T3, T4, T15, X5, X24, X25
Argumentar e expresar verbalmente e por escrito os puntos de vista propios sobre as cuestións presentes nos principais textos de carácter pedagóxico.	X10, X19, X24, X25, X26, EI6

4. Contidos

TEMAS	**DESCRITOR SUBTEMAS**	**SESIÓNS**
Selección e elaboración de materiais didácticos	Revisión sistemática das principais coleccións de estudos e exercicios dos séculos XIX e XX. Elaboración dun conxunto de recursos materiais axeitados para un curso ou ciclo do Grao Elemental ou Profesional de Música. Argumentación e defensa dos puntos de vista propios sobre cuestións pedagóxicas. Análise do contido dos principais textos teórico-pedagóxicos en lingua castelá referidos ao fagot.	9
Deseño de unidades didácticas	Elaboración dunha Unidade Didáctica destinada a un curso de Grao Elemental da especialidade. Elaboración dunha Unidade Didáctica destinada a un curso de Grao Profesional da especialidade. Elaboración dunha Unidade Didáctica destinada a un curso ou ciclo dunha Escola de Música.	4
Recursos musicais na WEB	Pescuda de material musical axeitado para o seu uso nas aulas nos foros especializados, WEBs de partituras gratuítas, YouTube, e recursos similares.	2
Desenvolvemento dunha clase práctica	Aplicación dos contidos desenvolvidos ao longo do cuadrimestre nunha sesión práctica .	1
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Presenciais. Exposición maxistral, exposición práctico-teórica e lectura guiada - comentario de fontes.	**16**		**16**
Presencial. - Titorías	**2**		**2**
Non presenciais. - Actividades complementarias e traballo persoal.		**72**	**72**
		Total de horas por cuadrimestre	**90**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Exame escrito Traballo persoal	Valoraranse as capacidades de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantadas nunha proba escrita, que versará sobre os contidos tratados durante o cuadrimestre. Valoraranse as capacidades de claridade conceptual, síntese e desenvolvemento a través da presentación por escrito e posterior exposición pública dun pequeno traballo de investigación, no que o discente debe presentar un tema relacionado coa materia dun xeito orixinal, cun uso axeitado das fontes dispoñibles e evitando o plaxio en todo momento.	T1,T2,T3,T4,T8,T15 X5,X10,X19,X25,X26,EI6	70%
Seguimento do traballo de clase	Valoración da asistencia, participación activa, iniciativas ...	T1,T2,T3,T4,T8,T15 X5,X10,X19,X24,X25,X26,EI6	30%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Exame escrito Traballo persoal	Valoraranse as capacidades de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantadas nunha proba escrita, que versará sobre os contidos tratados durante o cuadrimestre. Valoraranse as capacidades de claridade conceptual, síntese e desenvolvemento a través da presentación por escrito e posterior exposición pública dun pequeno traballo de investigación, no que o discente debe presentar un tema relacionado coa materia dun xeito orixinal, cun uso axeitado das fontes dispoñibles e evitando o plaxio en todo momento.	T1,T2,T3,T4,T8,T15 X5,X10,X19,X25,X26,EI6	70%
Seguimento do traballo de clase	Valoración da asistencia, participación activa, iniciativas ...	T1,T2,T3,T4,T8,T15 X5,X10,X19,X24,X25,X26,EI6	30%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
Exame escrito	Valoraranse as capacidades de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantadas na proba escrita, que versará sobre os contidos tratados durante o cuadrimestre.	T1,T2,T3,T4,T8,T15 X5,X19,X25,X26	60%
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades de claridade conceptual, síntese e desenvolvemento a través da presentación por escrito e posterior exposición pública dun pequeno traballo de investigación, no que o discente debe presentar un tema relacionado coa materia dun xeito orixinal, cun uso axeitado das fontes dispoñibles e evitando o plaxio en todo momento.	T1,T2,T3,T4,T8,T15 X5,X10,X19,X25,X26,EI6	40%
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Valoraranse as capacidades de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantadas na proba escrita, que versará sobre os contidos tratados durante o cuadrimestre.	T1,T2,T3,T4,T8,T15 X5,X19,X25,X26	60%
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades de claridade conceptual, síntese e desenvolvemento a través da presentación por escrito e posterior exposición pública dun pequeno traballo de investigación, no que o discente debe presentar un tema relacionado coa materia dun xeito orixinal, cun uso axeitado das fontes dispoñibles e evitando o plaxio en todo momento.	T1,T2,T3,T4,T8,T15 X5,X10,X19,X25,X26,EI6	40%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes. En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

en materia de promoción da accesibilidade.	

8. Bibliografía, materiais e documentos

BARRAUD, H. Para comprender a música contemporánea. Laiovento, 1996
BUKOPZER, M. Music in the Baroque Era. N.York. W.W.Nor ton&Co., 1947.
BROUWN, C. Classical and Romantic Performing Practice 1750-1900 (Oxford UP, 1999). DONNINGTON, R. Baroque music. Style and Performance
DIBELIUS, ULRICH. La música contemporánea a par tir de 1945. Akal, 2004
FORDHAM, J.. Jazz. Raices, 1994
JURADO, J. Guia para la programación didáctica y las U.U.D.D. Dos acordes
Lehmann, A. (2007). Psychology for Musicians Understanding and Acquiring the Skills. Oxford UP
Lozano Rodríguez, J. (2007, marzo 21). Bases psicológicas y diseño curricular para el grado elemental de música. Universitat de València, Valencia. McGill, D. (2007). Sound in Motion: a Performer's Guide to Greater Musical Expression. Bloomington: Indiana University Press.
MICHELS, ULRICH. Atlas de música 1 e 2. Alianza Música, 1992
MORGAN, ROBERT P. La música del siglo XX. Akal 1994.

Bibliografía específica:

ALLARD, M. Methode de Basson.Billaudot
GALLOIS, P. The Techniques of bassoon playing.Barenreiter
GIAMPIERI, A. Metodo Progressivo.Ricordi. HARA, L. Hara fagottiskola.EMB
KOPPRASCH. 60 Studies.IMC.
LANGWILL, L. G. The Bassoon and Contrabassoon. MILDE, L. 75 Etudes,OP.24,OP.26.
OUZOUNOFF, A. Actuellement Le Basson.Salabert
PENAZZI, S. Metodo per fagotto.Suvini Zerboni
SELTMANN ANGERHÖFEN Das Fagott.DVFM
VESRTER, F. W.A.Mozar t. On the Performance of the Works for Wind
Instruments. Broekmans&Van Poppel, 1999.

Catálogos:

B.BULLING.Fagott Bibliographie.editions Heinrichshofen Bücher
B.KOENIGSBECK.Bassoon Bibliography. Musica Rara.
LA VILLETE.Le Bassoon Institut de pedagogie musicale et chorégraphique

Revistas e periódicos especializados:

The double reed IDRS International
Association Fou de bassoon
Quodlibet
BOE e DOG